

ഹരിത കേരളം മിഷൻ

ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണം
ഉപമിഷൻ

27.06.2018

ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണം

1. സമീപനം

- ❖ വികേന്ദ്രീകൃത - ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണം
- ❖ എന്റെ മാലിന്യം എന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം.

2. മുഖ്യഘടകങ്ങൾ

- ❖ സമാഹരണ സംവിധാനം : ഹരിതകർമ്മസേന
- ❖ ജൈവമാലിന്യം ഉറവിട സംസ്കരണ സംവിധാനം
- ❖ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി (**MCF**)
- ❖ റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി (**RRF**)
- ❖ കമ്മ്യൂണിറ്റി കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സംവിധാനം
- ❖ ബഹുജന വിദ്യാഭ്യാസം
- ❖ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ
- ❖ നിയമപരമായ ഇടപെടലുകൾ

3. നിർവ്വഹണ സംവിധാനം

❖ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം

- ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല മിഷൻ
- നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ
  - സെക്രട്ടറി
  - എഞ്ചിനീയർ
  - വി.ഇ.ഒ.
  - അസി. സെക്രട്ടറി
- വാർഡ് ശുചിത്വാരോഗ്യ സമിതി

പ്രവർത്തന ഏകോപനം അനിവാര്യം

ചുമതല : അസി.സെക്രട്ടറി/ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ/ഹെൽത്ത് സൂപ്പർവൈസർ

4. സാങ്കേതിക പിൻതുണാ സംവിധാനം

- ❖ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് - തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലം
- ❖ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺസ്
- ❖ ശുചിത്വമിഷൻ
- ❖ ഹരിത സഹായ സ്ഥാപനം
  - കൺസൾട്ടന്സി - ഫീസ്

5. ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം - സമുഗ്രാസൂത്രണം

- ❖ ഗാർഹികം - സ്ഥാപനം - പൊതുമുഖങ്ങൾ - പൊതുമുഖനിരത്ത് - മാലിന്യ രഹിതമാക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ - പരിപാടി
- ❖ സർവ്വേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ
- ❖ സുസ്ഥിരമാക്കാനുള്ള ഘടകങ്ങൾ
  - പിന്തുണാ സംവിധാനങ്ങൾ
(MCF, RRF, HKS, CCF, Monitoring)

6. സമഗ്ര-മാലിന്യ സംസ്കരണവും

- ധന വിഭവവും

- ❖ പദ്ധതി വിഹിതം കുറഞ്ഞത് - 10% (നഗരസഭകൾ 15%)
- ❖ സംയോജനം
  - ❖ ശുചിത്വമിഷൻ
  - ❖ തൊഴിലുറപ്പ് മിഷൻ
  - ❖ കുടുംബശ്രീ മിഷൻ
  - ❖ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി
  - ❖ എല്ലാ വികസന വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും
- ❖ യൂസർ ഫീ
  - * ഗാർഹികം   * സ്ഥാപനം   * പൊതു സംവിധാനം
- ❖ സി. എസ്. ആർ. ഫണ്ടുകൾ
- ❖ സ്പോൺസർഷിപ്പ്
- ❖ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനം

7. മാലിന്യസംസ്കരണവും സാമ്പത്തിക വികസനവും

- ❖ യൂസർ ഫീസ് → സർവ്വീസ് ഫീസ്
- ❖ റീസൈക്ലിംഗ് → വ്യവസായം
- ❖ ജൈവവളം ഉല്പാദനം → വിപണനം
- ❖ ജൈവ കൃഷി
- ❖ ബദൽ ഉല്പന്നങ്ങൾ → സംരംഭങ്ങൾ
- ❖ സ്വാപ് ഷോപ്പ്
- ❖ പുനരുപയോഗ വസ്തുക്കൾ വാടകയ്ക്ക് നൽകൽ/വിലപന
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക
ബാധ്യത കുറയ്ക്കൽ

8. നിലവിലുള്ള പരിമിതികൾ

- ❖ സമഗ്ര പ്രോജക്ടുകളുടെ അഭാവം
- ❖ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം
  - MCF, RRF, HKS, പൊതു മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം
- ❖ ഏകോപനത്തിന്റെ അഭാവം
- ❖ ബഹുജന പങ്കാളിത്തം - പരിമിതം
- ❖ നിയമപരമായ ഇടപെടലിന്റെ അഭാവം.
- ❖ നിരന്തര വിലയിരുത്തൽ - മോണിറ്ററിംഗ് പരിമിതം
(തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ)

9. സമഗ്ര മാലിന്യ സംസ്കരണ പരിപാടി - ഘടകങ്ങൾ സമയ ബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത് - ഉറപ്പാക്കൽ.

- സർവ്വേ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ
  - ✓ ഗാർഹികം
  - ✓ സ്ഥാപനം
  - ✓ പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ
  - ✓ പൊതു ഇടങ്ങൾ

10. വ്യത്യസ്ത ഏജൻസികൾ/വകുപ്പുകൾ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഘടകങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായ നിർവ്വഹണം

➤ ശുചിത്വമിഷൻ

- ✓ സബ്സിഡി
- ✓ ഐ.ഇ.സി.
- ✓ സാങ്കേതിക പിന്തുണ
- ✓ പൊതു ഇടങ്ങൾ

➤ സി.കെ.സി.

- ✓ അജൈവ മാലിന്യം - കരാർ
- ✓ ആർ.ആർ.എഫ്.
- ✓ സാങ്കേതിക പിന്തുണ

➤ കുടുംബശ്രീ

- ✓ ഹരിതകർമ്മസേന
- ✓ ഹരിത സംരംഭങ്ങൾ
- ✓ സബ്സിഡി
- ✓ ഐ.ഇ.സി.

➤ തൊഴിലുറപ്പ് മിഷൻ

- ✓ കമ്പോസ്റ്റ്പിറ്റ് നിർമ്മാണം
- ✓ സോക്കജെപിറ്റ്

➤ കൃഷി വകുപ്പ്

- ✓ കമ്പോസ്റ്റ്പിറ്റ് നിർമ്മാണം
- ✓ ജൈവവളം - ജൈവകൃഷി

➤ മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്

- ✓ കമ്പോസ്റ്റ്
- ✓ ബയോഗ്യാസ്

➤ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

✓ ഹരിതോത്സവം

✓ ഐ.ഇ.സി.

➤ ആരോഗ്യവകുപ്പ്

✓ നിയമപരമായ ഇടപെടൽ

✓ ഐ.ഇ.സി.

➤ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്

✓ നിയമപരമായ ഇടപെടൽ

✓ സാങ്കേതിക പിന്തുണ

➤ ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്

✓ തീരദേശ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം

➤ തുടങ്ങിയ എല്ലാ വികസന വകുപ്പുകളും പ്രാദേശിക സംഘടനകളും

11. നിയമപരമായ ഇടപെടൽ ഉറപ്പാക്കൽ

- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം
- മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്
- പോലീസ്
- ആരോഗ്യ വകുപ്പ്
- ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ വകുപ്പ്

സംയോജിത ഇടപെടൽ

12. നിരന്തര വിലയിരുത്തലും അവലോകനവും

- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല മിഷൻ
- ആരോഗ്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
- വാർഡ് ശുചിത്വാരോഗ്യ സമിതി
- അയൽസഭ
- പ്രവർത്തന പുരോഗതി, തടസ്സങ്ങൾ, പ്രശ്നങ്ങൾ
- റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യൽ

ഗുണപരതയിലും ഗണപരതയിലുമുള്ള വിലയിരുത്തൽ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല

ഏകോപനം

- ❖ സമഗ്ര മാലിന്യ സംസ്കരണ പരിപാടി - ഘടകങ്ങൾ സമയ ബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത് - ഉറപ്പാക്കൽ.
- ❖ വ്യത്യസ്ത ഏജൻസികൾ/വകുപ്പുകൾ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഘടകങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായ നിർവ്വഹണം
- ❖ നിയമപരമായ ഇടപെടൽ ഉറപ്പാക്കൽ
- ❖ ബഹുജന പരിപാടിയാക്കി മാറ്റൽ
- ❖ നിരന്തര വിലയിരുത്തലും അവലോകനവും
- ❖ പ്രവർത്തന പുരോഗതി, തടസ്സങ്ങൾ, പ്രശ്നങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യൽ